

Til lovforslag nr. L 18. Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 2. december 1983*)

Forslag

til

Lov om valg til menighedsråd

Kapitel 1

Valg, valgret, valgbarhed

§ 1. Medlemmer af menighedsråd vælges for 4 år, regnet fra et kirkeårs begyndelse. Mandaterne bortfalder dog i intet tilfælde, før nyvalg har fundet sted.

Stk. 2. Ordinære valg foregår i første halvdel af november måned. Kirkeministeren fastsætter, hvornår valgene finder sted.

Stk. 3. Oprettes nye menighedsråd i løbet af en valgperiode, gælder valget kun for resten af denne.

§ 2. Valgret til menighedsråd har ethvert medlem af folkekirken, der er fyldt 18 år, medmindre den pågældende stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristentroen.

Stk. 2. Medlemmer af folkekirken, som ikke har dansk indfødsret, har dog kun valgret, hvis de har haft bopæl her i riget uafbrudt i et år forud for valget.

Stk. 3. Valgmenighedsmedlemmer har ikke valgret til menighedsråd.

Stk. 4. Personer, der er umyndiggjort med retsvirkning her i landet, har ikke valgret.

§ 3. Valgbar til menighedsråd er enhver, som opfylder betingelserne i § 2 for valgret, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af et menighedsråd. Spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf afgøres af det nyvalgte menighedsråd. Afgørelsen kan indbringes for kirkeministeren.

Stk. 2. Præster ansat i folkekirken er ikke valgbare.

§ 4. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på en valgliste, jfr. kapitel 3.

Stk. 2. De, der er optaget på valglisten, men ikke længere har bopæl i menighedsråds kredsen eller ikke er medlem af folkekirken, har ikke ret til at afgive stemme.

§ 5. Sognebåndsløserne og personer, der i henhold til særlig bestemmelse er henvist til en bestemt menighed, kan vælge, om de vil udøve valgretten i den menighedsråds kreds, hvor de har bopæl, eller i den anden menighedsråds kreds. De er kun valgbare i den menighedsråds kreds, hvor de har valgt at udøve valgret.

Stk. 2. Præster har kun valgret i den menighedsråds kreds, hvor de er ansat. Præster, der er ansat i flere menighedsråds kredse, kan vælge, i hvilken kreds de vil udøve deres valgret.

Stk. 3. Anmodning om optagelse på valglisten i en menighedsråds kreds, hvor vælgeren ikke har bopæl, skal fremsættes skriftligt senest 8 uger før hvert valg over for formanden for valgbestyrelsen i den pågældende menighedsråds kreds. Kirkeministeren fastsætter regler om, hvilke oplysninger der skal følge med anmodningen. Tager valgbestyrelsen anmodningen til følge, skal den sende meddelelse til valgbestyrelsen i den menighedsråds kreds, hvor vælgeren har bopæl. Vælgeren slettes herefter af valglisten i sidstnævnte menighedsråds kreds.

Kirkemin., j.nr. 7201/83

*) Se FT: 122, 629, 2295, 2692; A: 455; B: 93;

Lov nr. 616 af 21. december 1983.

Kapitel 2

Valgbestyrelser

§ 6. Valget forberedes og ledes i hver menighedsråds-kreds af en valgbestyrelse.

Stk. 2. Valgbestyrelsen består af 3 medlemmer, der vælges blandt menighedsrådets medlemmer. Valgbestyrelsen vælger selv sin formand. Ved deling af en menighedsråds-kreds vælger det hidtidige menighedsråd valgbestyrelsen for den nyoprettede kreds blandt dennes valgberettigede beboere.

Stk. 3. Valgbestyrelsens formand indkalder valgbestyrelsen til møder. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende. I spørgsmål, som ikke giver anledning til tvivl, kan formanden træffe afgørelse alene.

Kapitel 3

Valgliste

§ 7. Forud for hvert valg udarbejder valgbestyrelsen en valgliste over vælgerne i menighedsråds-kredsen. Har flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, udarbejdes særskilt valgliste for hvert af de pågældende sogne eller distrikter.

Stk. 2. Valgliste udarbejdes ikke, såfremt afstemning bortfalder efter § 16.

§ 8. Vælgerne optages på valglisten i den menighedsråds-kreds eller det sogn eller kirkedistrikt, hvor de har fast bopæl.

Stk. 2. På valglisten optages vælgere, hvis tilflytning til menighedsråds-kredsen er anmeldt til folkeregistret senest 18. dagen før valget.

Stk. 3. Vælgere, der senest 18. dagen før valget har anmeldt flytning inden for menighedsråds-kredsen, skal optages på valglisten under den nye bopæl.

Stk. 4. Valglisterne udarbejdes på grundlag af oplysningerne i det centrale personregister (CPR).

Stk. 5. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om udarbejdelse af valglisterne samt disses indretning.

§ 9. Når valglisterne er udarbejdet, udsendes der på valgbestyrelsens foranstaltning valgkort til de vælgere, der er opført på valglisterne. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgernes navn og adresse, nummer på valglisten samt angivelse af afstemningsste-

dets beliggenhed og dato og tid for afstemningen.

Stk. 2. Kirkeministeren fastsætter regler for, hvornår valgkort skal udsendes.

§ 10. Senest 10 dage før valget bekendtgør valgbestyrelsen i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne. Bekendtgørelsen skal indeholde en opfordring til personer, der mener sig berettiget til at afgive stemme, men som ikke modtager valgkort, samt personer, som fejlagtigt modtager valgkort eller valgkort med fejlagtigt indhold, om at gøre indsigelse til valgbestyrelsen.

§ 11. Valgbestyrelsen behandler indsigelser efter § 10 hurtigst muligt. Såfremt indsigelsen tages til følge, foretages rettelse i valglisten, og der udsendes om nødvendigt nyt valgkort. Rettelser i valglisten kan foretages til og med valgdagen.

Kapitel 4

Kandidatlister m.v.

§ 12. Afstemningen sker i henhold til kandidatlister, på hvilke bestemte personer bringes i forslag til valg i en angivet rækkefølge.

Stk. 2. Listerne skal være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 19 seks uger før valgdagen og kan tidligst indleveres kl. 19 syv uger før valgdagen.

Stk. 3. Kandidatlisterne skal indeholde oplysning om kandidaternes navn, bopæl og fødselsdato. En kandidatliste kan indeholde færre navne end det antal medlemmer, der skal vælges. Antallet af navne på en liste må ikke overstige det antal personer, der skal vælges, med mere end 6. Intet navn må opføres på en kandidatliste uden vedkommendes samtykke, der skal foreligge skriftligt for valgbestyrelsen. Ingen kan opstilles på mere end én liste. Valgbestyrelsen kan ikke slette nogen af listen, fordi vedkommende er straffet.

Stk. 4. Kandidatlisterne skal være underskrevet af mindst 5 og højst 15 vælgere som stillere. Ingen kan være stiller for mere end én kandidatliste eller for en liste, hvorpå den pågældende selv er opført. Anmeldelsen af kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, bopæl og fødselsda-

to og om, hvem valgbestyrelsen kan rette henvendelse til vedrørende listen.

Stk. 5. Den, der indleverer kandidatlisten, har ret til på en medbragt genpart af listen at få kvittering af valgbestyrelsens formand for, at listen er indleveret, og hvornår dette er sket.

§ 13. Valgbestyrelsen giver senest 5 uger før valgdagen meddelelse om eventuelle mangler ved listen. Disse mangler kan herefter afhjælpes indtil kl. 19 fire uger før valgdagen.

§ 14. Kandidatlistor kan anmeldes at ville støtte hinanden (listeforbund). Anmeldelse herom skal ske skriftligt senest kl. 19 fire uger før valgdagen og være tiltrådt ved underskrift af samtlige kandidater, som er opført på de kandidatlistor, imellem hvilke listeforbund indgås. Anmeldelsen skal endvidere være tiltrådt ved underskrift af de samme stillere, som har underskrevet de pågældende kandidatlistor. Stillere og kandidater kan dog give skriftlig fuldmagt til en eller flere stillere til at anmelde listeforbund. Fuldmagten vedlægges anmeldelsen.

§ 15. Kandidatlistor samt oplysning om anmeldte listeforbund bekendtgøres af valgbestyrelsen senest 3 uger før valgdagen.

§ 16. Foreligger der kl. 19 fire uger før valgdagen kun 1 gyldig kandidatliste, aflyser valgbestyrelsen afstemningen, og der gives stillerne adgang til senest 2 uger efter valgdagen at indlevere en særlig liste over de personer, der ønskes som stedfortrædere. I dette tilfælde kan stedfortræderne anføres som personlige.

§ 17. Valgbestyrelsen udarbejder stemmesedler på grundlag af de indgivne kandidatlistor.

§ 18. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om kandidatlistor og stemmesedlers udarbejdelse og indretning.

Kapitel 5

Afstemning og opgørelse af valget

§ 19. Valgret udøves ved personligt møde på valgstedet, jfr. dog kapitel 6 om brevstem-

meafgivning. Stemmeafgivningen er skriftlig og hemmelig.

Stk. 2. Der kan afgives stemme enten på en liste som sådan eller på en af de personer, der er opført på listen.

§ 20. Valget opgøres som et forholdstalsvalg.

Stk. 2. De kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som stedfortrædere for de valgte på samme liste. Rækkefølgen blandt stedfortræderne bestemmes af det antal personlige stemmer og listestemmer, den enkelte stedfortræder har fået. Er der ikke afgivet personlige stemmer, er placeringen på listen afgørende.

§ 21. Har flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, foretages valget selvstændigt og med særlige kandidatlistor for hvert af sognene eller distrikterne under ledelse af den fælles valgbestyrelse. Opgørelsen af valget foretages i hvert sogn eller kirkedistrikt for sig.

§ 22. En kort beretning om valget indføres i menighedsrådets forhandlingsbog og underskrives af valgbestyrelsen. En udskrift af forhandlingsbogen sendes snarest af valgbestyrelsens formand gennem provsten til bisoppen.

Stk. 2. Valgbestyrelsen underretter kandidaterne om valgets udfald og giver de valgte oplysning om det medlemsnummer, som vedkommende er valgt med.

Stk. 3. Alt valgmateriale, herunder ugyldige, ombyttede og ikke udleverede stemmesedler, afleveres af valgbestyrelsen til menighedsrådet i en indpakning, der er forseglet og forsynet med påskrift om indholdet. Straks efter klagefristens udløb, eller når endelig afgørelse af klage over valget foreligger, afleverer menighedsrådet valglistor og valgkort til folkeregistret og tilintetgør den øvrige del af materialet.

§ 23. Fører valget ikke til dannelse af et fuldtalligt menighedsråd, udskrives valg med henblik på at gøre rådet fuldtalligt (udfyldningsvalg). Vælges der heller ikke ved dette valg et fuldtalligt menighedsråd, dannes rådet af de medlemmer, der er valgt, sammen med præsten eller præsterne.

Stk. 2. Afholdes der ikke valg i en menighedsrådsreds, udskrives der nyt valg. Vælges der ingen medlemmer, mister menigheden sin indstillingsret ved præstevalg. Menighedsrådets øvrige hverv overtages af præsten eller præsterne, der kan antage lønnet med hjælp til hvervets udførelse.

§ 24. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler for valgets foretagelse og opgørelse.

Kapitel 6

Brevstemmeafgivning

§ 25. Vælgere, der er forhindret i at møde frem på afstemningsstedet i det tidsrum, afstemningen finder sted, kan afgive brevstemme efter reglerne i §§ 26–29.

§ 26. Vælgere, der opholder sig her i landet, kan afgive brevstemme på et hvilket som helst folkeregister.

Stk. 2. Vælgere, der er indlagt på offentlige eller private sygehuse, kan afgive brevstemme på sygehuset efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Brevstemmeafgivning kan endvidere finde sted på:

- 1) andre offentlige helbredelses- og plejehjem, institutioner,
- 2) private alderdoms- og plejehjem, med hvilke en kommunalbestyrelse har indgået aftale om indlæggelse i henhold til den sociale lovgivning, og
- 3) beskyttede boliger, der drives af en kommune, en amtskommune eller en selvejende institution, med hvilken kommunalbestyrelsen har indgået aftale i henhold til den sociale lovgivning.

Stk. 4. Afstemningen efter stk. 3 foranstattes af det stedlige folkeregister efter regler, der fastsættes af kirkeministeren. Kirkeministeren kan fastsætte regler om, at lederne af de institutioner, der er nævnt under nr. 1, og de boliger, der drives af en kommune eller amtskommune, jfr. nr. 3, kan foranstalte afstemningens gennemførelse på institutionen.

Stk. 5. Vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens anstalter eller arresthuse, kan afgive brevstemme efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 6. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstæn-

digt afstemningsområde, kan afgive brevstemme hos en valgberettiget person, der er udpeget af menighedsrådet.

Stk. 7. Søfolk på danske skibe i udenrigsfart og personer ansat ved farvandsvæsenet kan endvidere stemme på vedkommende skib eller på vedkommende fyr.

Stk. 8. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler for stemmeafgivningen i henhold til stk. 1–7.

§ 27. Vælgere, der opholder sig her i landet, og som på grund af sygdom eller manglende forlighed ikke vil kunne møde frem på afstemningsstedet på valgdagen, kan afgive brevstemme i hjemmet efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

§ 28. Vælgere, der afgiver brevstemme efter § 26 eller § 27, kan stemme de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest 3. sidste hverdag før valgdagen.

§ 29. Materiale til afgivelse af brevstemme tilvejebringes af kirkeministeriet for statens regning og udleveres af folkeregistrene.

Kapitel 7

Valgklager

§ 30. Klager over valget skal indgives skriftligt til provsten senest ugedagen efter valget. Provsten sender sagen til biskoppens afgørelse efter at have indhentet valgbestyrelsens udtalelse. Biskoppens afgørelse kan både af valgbestyrelsen og klageren indbringes for kirkeministeren.

§ 31. Hvis valget erklæres ugyldigt, skal der snarest muligt afholdes omvalg. Ved omvalg kan kun de personer, der var opført på valglisten og var valgberettigede på valgdagen, afgive stemme. Ved omvalget finder bestemmelsen i § 33 anvendelse.

Stk. 2. Forkastes et medlems valg, indtræder stedfortræderen i den pågældendes sted. Kan besættelse af pladsen ikke ske herved, eller kan mandatet ikke overføres til en kandidatliste, som den pågældende liste har anmeldt listeforbund med, skal der snarest muligt afholdes udfyldningsvalg.

Kapitel 8

Forskellige bestemmelser

§ 32. Valgbestyrelsen skal foranledige, at reglerne for opstilling og indgivelse af kandidatliste bekendtgøres ved alle regelmæssige gudstjenester i menighedsråds kredsen de to første søndage i september samt i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

§ 33. Ved ekstraordinære valg til menighedsråd fastsætter biskoppen tidspunktet for valgets foretagelse og bekendtgørelse samt frister for indgivelse af klager og indberetning om valget.

§ 34. Kommunalbestyrelsen skal på begæring af valgbestyrelsen bistå denne i forbindelse med valget.

Kapitel 9

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 35. Loven finder første gang anvendelse ved de ordinære valg til menighedsråd i november 1984.

§ 36. I lov om menighedsråd, jfr. lovbeholdning nr. 136 af 15. april 1980, ophæves med virkning fra det tidspunkt, der er nævnt i § 35, følgende bestemmelser: § 3, § 4, stk. 1-3, stk. 4, 1. pkt., stk. 5-6, stk. 7, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 8, §§ 6-10, § 14, stk. 1, sidste pkt., og stk. 4, § 17 og §§ 44-48.

§ 37. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

SVEND JAKOBSEN

/ Povl Brøndsted